

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки і психології

О.В.Пономаренко

“4” листопада 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Теорія вокальної педагогіки
підготовки магістрів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма “Театральне мистецтво”
спеціальності В6 “Перформативні мистецтва”
галузі знань В “Культура, мистецтво та гуманітарні науки”**

ВИКЛАДАЧ: Гринь Л.О., канд.пед.н., професор, доцент.

Обговорено та ухвалено

На засіданні кафедри акторської майстерності

Протокол №6 “29” січня 2025 р.

Завідувач кафедри Г.В.Локарева

с.в.у.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Н.В.Стадніченко

В.В.

Зв'язок з викладачем: Гринь Лілія Олександрівна

Е-mail: l-grin@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1351>

Телефон: +38066-2547978, +38067-5979198

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook Messenger, Telegram Zoom – за вибором викладача

Кафедра: (акторської майстерності)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія вокальної педагогіки» є здобуття теоретичних знань з історії вокальної педагогіки, психології вокальної діяльності, будови голосового апарату вокального голосу майбутнього актора.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Теорія вокальної педагогіки» є сприяння розвитку виконавської вокальної майстерності, артистизму, музичного смаку; усвідомлення значення психологічних категорій у формуванні вокального голосу майбутнього актора.

У рамках курсу «Теорія вокальної педагогіки. Сольфеджіо» здобувачі вищої освіти бакалавра спеціальності «Сценічне мистецтво» освітньо-професійної програми «Театральне мистецтво» вивчатимуть основні етапи становлення вокально-педагогічної школи як виду мистецтва, що бере свої витoki в Неаполітанському Відродженні; ознайомляться з багатьма зарубіжними та вітчизняними школами вокальної майстерності та її представниками; визначатимуть певні стилі та техніки вокального мистецтва сучасності; застосовуватимуть теоретичні знання на практичних навичках із засобами музичного мистецтва.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова Вільного вивтбору студента в межах спеціальності	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Практичні заняття	52 год.	
Самостійна робота	98 год.	

Консультації	Що суботи 12.55 платформа zoom ідентифікатор 447 103 1705 код доступа 695569
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1351

**2. Методи досягнення запланованих освітньою
 програмою компетентностей і
 результатів навчання**

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК1 Здатність до професійного самовдосконалення, оволодіння новими знаннями і методами творчої діяльності на засадах самоосвіти та застосування сучасних інформаційних технологій у вирішенні фахових завдань.	Підготовка фахівців відбувається з використанням комплексу навчальних форм та методів (міні-лекції, практичні заняття); відпрацювання творчих вмінь та навичок відбувається у формі індивідуальних (вокал, постановка голосу).	Методи індивідуального контролю, усне опитування, тестові завдання Метод аналізу помилок, метод показу, метод обговорення і опитування. Поточний контроль, підсумковий контроль, екзамен
ЗК3 Здатність до ефективної самоорганізації власної професійної діяльності.	Для забезпечення ефективності засвоєння теоретичного матеріалу та практичного напрацювання вокально-технічних вмінь та навичок застосовуються	
ПР10 Знати основи вокального мистецтва (змісту вокальної термінології, будови і принципів роботи голосового апарату, жанрів вокальної музики).	дидактичні методи за джерелом знань (словесні, практичні, наочні); за пізнавальною діяльністю (репродуктивні, проблемні, пошукові); інтерактивні; творчі завдання.	
ПР20 Володіти вокально-технічними навичками різних манер співу: академічного, народного, естрадного; знати основи вокального мистецтва (зміст вокальної термінології, будову і принципи роботи голосового апарату, жанри вокальної музики); володіти навичками гри на фортепіано або іншому музичному інструменті; використовувати набуті знання про музичну культуру, теорію музики у професійній діяльності.		

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вокальний голос та його якості

Тема 1. Голос та його якості.

Фізіологічною основою співу є голосовий апарат людини. Вокальне мистецтво, багатоаспектний вид музичного мистецтва: вокальне мистецтво = вокальний

твір→вокальнийголос→вокальнапідготовка→вокальнамайстерність.Вокальна підготовка - процес становлення та вдосконалення вокального голосу, оволодіння вокально-технічними навичками, формування вмінь передачі художньо-сценічного образу вокального твору.

Тема 2. Резонатори вокального голосу.

Відмінності процесу голосоутворення в мовленні та під час співу. Формування звуку визначається режимом роботиголосовоїщілини у зв'язку з відповіднимйому резонаторами. Показником діапазону вокального голосу є регістр і резонатор. Співочі голоси мають два регістри (грудний та головний) і три резонатори (грудний, середній (медіум) та головний).

Тема 3. Вокальне дихання.

У фонації беруть участь такі органи: гортань з її внутрішніми та зовнішніми м'язами – орган генерації (народження звуку); глотка, носоглотка, порожнина рота – резонатори звуку; дихальний апарат (дихальні м'язи грудної клітки і живота та її діафрагма) – це джерело певної енергії для виникнення звуку.

Змістовий модуль 2. Нейрофізіологія вокального голосу.

Тема 4. Нейрофізіологічна роль органів почуття у процесі співу.

Сучасна вокально-педагогічна школа виділяє три теорії природи голосоутворення: міоеластична - звук людського голосу виникає внаслідок впливу повітряного тиску на пружні голосові складки та приведення їх у коливальний рух; нейрохроноксична теорія фонації - коливання голосових складок має церебральну (мозкову) природу, а не периферичну. Резонансна теорія мистецтва співу, психолого-рефлектор несприймання співочого звука, захисна функція роботи голосових резонаторів у співі.

Тема 5. Органи звукоутворення, їх роль у співі.

Система органів, яка слугує для утворення голосу та мовлення. органи дихання, що утворюють тиск під голосовими м'язами (складками), – джерело звукової енергії; гортань, що містить у собі голосові складки, – джерело виникнення звукових коливань; артикуляційний апарат, що слугує для утворення звуків чіткого вимовляння; носова порожнина та порожнини, що знаходяться біля неї – беруть участь у створенні деяких звуків.

Тема 6. Одночасність та єдність розвитку всіх якостей співака.

Процес формування вокального голосу полягає у виробленні правильної взаємодії всіх частин голосового апарату. Від характеру й сили нервових імпульсів виконавця залежить та чи інша якісна характеристика вокального голосу та звуку. Якісні характеристики вокального голосу залежать від фізіологічних особливостей будови голосового апарату майбутнього актора музично-драматичного театру.

Змістовний модуль 3. Засоби музичної виразності

Тема 7. Елементи музичної мови.

Написання нот на нотному стані, скрипковий та басовий ключі, октави на клавіатурі фортепіано. Поняття звукоряд, лад, тональність. Поняття тривалості, ритм, розмір, метроритм. Практичне застосування, система побудови від звуків ладів, інтервалів.

Змістовний модуль 4. Становлення вокально-педагогічних шкіл Європи XVII - XX століть, як культурологічне явище.

Тема 8. Становлення вокально-педагогічних шкіл Італії XVII-XIX століть
Вокальне мистецтво за своєю природою синтетичне і складається з нерозривної єдності декількох елементів: музики (акомпанімент, гра на музичних інструментах), співу (вокал, оперний жанр), слова (поезія, п'єса, сценічна майстерність).

Визначення поняття “вокальної школи” в широкому значенні дав співак, вокальний педагог, доктор мистецтвознавства Д. Аспелунд у своїй роботі “Розвиток співака та його голос”: “вокально-педагогічна школа – це конкретна, цілеспрямована, організована система підготовки нових поколінь співаків та педагогів для конкретної діяльності, що історично змінюється”

Тема 9. Формування вокально-педагогічної школи України XIX-XX століть.

Неможливо переоцінити внесок в міжнародну та європейську культуру українського вокального мистецтва, справжнім скарбом якого є народна пісня, що базується на кантиленному співі й виразності слова, завжди була джерелом натхнення для великих виконавців. У формуванні української академічної школи співу неоціненний внесок належить основоположнику української музичної класики Миколі Лисенку. Він був першим серед тих, для

кого діяльність у галузі музики стала професією.

Першим українським митцем, який розробляв наукові основи вокальної педагогіки, прагнучи вивести її зі сфери емпіричності й “секретності”, був видатний співак Олександр Мишуга.

Особливий внесок у розвиток української вокальної школи здійснили корифеї оперної сцени І. Паторжинський, М. Литвиненко-Вольгемут, З. Гайдай, Б. Гмиря. Вокальна майстерність і професіоналізм цих митців завжди були на високому рівні, вражало їх звуковедення й виразність, краса та пластичність звука.

Тема 10. Європейські школи співу, основні положення. Винаходи

Іншим напрямом вокальної підготовки серед європейських шкіл стало французьке вокальне мистецтво, яке склалось як національне явище у другій половині XVII століття. Поряд із діяльністю та розвитком італійських вокальних шкіл, існувала також не менш значна і прогресивна Французька національна вокальна школа, яка сформувалася в епоху класицизму завдяки діяльності таких композиторів, як Ж. Люлі, Дж. Перголезі, Дж. Россіні, Г. Доніцетті. Цей стиль значно вплинув на художню культуру інших країн, його вважали “ідеальною моделлю” класицизму взагалі. Особливо широко класицизм розкрився в театральній драматургії та акторському мистецтві, зокрема, у трагедії.

Першою вокальною працею у Франції, присвяченою виключно вокальній методиці, була книга співака й педагога М. Басілля “Коментарі до мистецтва співу”. У ній автор приділяв особливу увагу розвитку музичного слуха, завдяки якому може покращитись голос.

Змістовний модуль 5. Елементи музичної мови.

Тема 11. Засоби музичної виразності.

Поняття тризвук, акорд, сепакорд. Склад та види акордів, система побудови від звуків. Поняття знаки альтерації, тональність. Кварто-квінтове коло - система появи знаків альтерації в тональностях. Три види мінора, склад та система побудови від звуків. Практичне застосування - інтонування в зручній теситурі побудованих від звуків ладів, інтервалів, акордів.

Змістовний модуль 6. Роль та значення психологічних процесів під час формування вокально-технічних навичок.

Тема 12. Відчуття та сприйняття.

Емпіричний метод слід розуміти як використання в педагогіці століттями накопиченого досвіду. Оволодіння вокально-технічними й виконавськими навичками; психіка співака-актора впливає на кінцевий результат у навчанні співу. Процес опрацювання музичного твору має вплив на формування особистих психологічних якостей майбутнього актора-вокаліста. Психологічні здібності виконавця (пізнавальні, чуттєві, вольові), їх взаємозв'язок; процес удосконалення ряду психічних процесів: відчуття, сприйняття, емоцій, темпераменту, волі, уваги, пам'яті тощо.

Тема 13. Роль свідомості при формування голосу.

“Вокальний голос як професійний інструмент” актора – це складна психофізіологічна функція голосового апарату людини, результатом діяльності якого є виникнення музичних звуків, що мають такі акустичні властивості: тембральні характеристики (співоче вібрато), діапазон (звуковисотний об’єм), силу (динаміку), атаку звука (навички).

Тема 14. Вокально-технічні вправи, як засіб формування вокально-технічних навичок.

Створення повноцінного «інструмента» - вокального голосу актора, тобто розвиток його до професійного рівня. Співочий голос – результат відповідних м’язових пристосувань. Сучасна оперно-концертна манера, при якій виробляються якості дзвінкості, металічності, польотного звуку, одночасно з надбанням округлого, м’ясистого, «бархатного» звучання.

Змістовий модуль 7. Гігієна співака.

Тема 15. Загально гігієнічні вимоги. Основні правила особистої гігієни співака.

Вимоги до майбутнього актора-вокаліста – режим харчування, режим прогулянок, «здоровий» сон, нервово-психічний стан співака. Значення та вплив занять спортом, фізкультура. Загартування загального стану співака.

Гігієна голосу – як одна з професійних ознак співака. Вплив домашніх умов на формування професійного голосу. Вчення про нервову діяльність, як основу цілого комплексу гігієнічних положень. Навички у співі – як сукупність формування умовних рефлексів, комплекс зовнішніх та внутрішніх подразників.

Тема 16. Профілактика захворювань органів звукоутворення.

Загальні засоби профілактики. Вправи для дихання. Засоби для профілактики гортані, носової порожнини, органів дихання. Гартування та зміцнення організму.

Змістовний модуль 8. Структура музичного твору.

Тема 17. Форми музичних творів.

Поняття тональність, мажора-мінорна ладова система. Поняття мотив, фраза, музичне речення, період. Форми музичних творів - прості та складні, форма рондо, сонатне allegro, склад симфонії, кантат, ораторів, реквієм.

Види темпів, їх назви на латинській мові. Види характеру написання музичного твору; динамічні відтінки та їх назви.

3. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Згідно з розкладом	
		о/д.ф.	
1	2	3	5
Практичне заняття 1	Модуль 1. Вокальний голос та його якості Тема 1. Голос та його якості. Фізіологічною основою співу є голосовий апарат людини. Вокальне мистецтво, багатоаспектний вид музичного мистецтва: вокальне мистецтво = вокальний твір→вокальнийголос→вокальнапідготовка→вокальна майстерність.	4	щотижня
Практичне заняття 2	Тема 2. Резонатори вокального голосу. Відмінності процесу голосоутворення в мовленні та під час співу. Формування звуку визначається режимом роботи голосової щілини у зв'язку з відповідними йому резонаторами.	5	щотижня
Практичне заняття 3	Тема 3. Вокальне дихання. У фонації беруть участь такі органи: гортань з її внутрішніми та зовнішніми м'язами – орган генерації (народження звуку); глотка, носоглотка, порожнина рота – резонатори звуку	5	щотижня
Практичне заняття 4	Модуль 2. Нейрофізіологія вокального голосу. Тема 4. Нейрофізіологічна роль органів почуття у процесі співу. Три теорії природи голосоутворення: міоеластична, нейрохронічна, резонансна.	5	щотижня
Практичне заняття 5	Тема 5. Органи звукоутворення, їх роль у співі. Система органів, яка слугує для утворення голосу та мовлення. органи дихання – джерело звукової енергії; гортань – джерело виникнення звукових коливань; артикуляційний апарат - утворення звуків чіткого вимовлення	5	щотижня
Практичне заняття 6	Тема 6. Одночасність та єдність розвитку всіх якостей співака. Процес формування вокального голосу полягає у виробленні правильної взаємодії всіх частин голосового апарату.	5	щотижня
Практичне заняття 7	Модуль 3. Роль та значення психологічних процесів під час формування вокально-технічних навичок. Тема 7. Відчуття та сприйняття. Емпіричний метод, використання в педагогіці накопиченого досвіду. Оволодіння вокально-технічними й виконавськими навичками; психіка співака-актора впливає на кінцевий результат у навчанні співу.	5	щотижня

Практичне заняття 8	Тема 8. Роль свідомості при формування голосу. “Вокальний голос як професійний інструмент” актора – це складна психофізіологічна функція голосового апарату людини	5	щотижня
Практичне заняття 9	Тема 9. Вокально-технічні вправи, як засіб формування вокально-технічних навичок. Створення повноцінного «інструмента» - вокального голосу актора, тобто розвиток його до професійного рівня.	5	щотижня
Практичне заняття 10	Модуль 4. Гігієна співака. Тема 10. Загально гігієнічні вимоги. Вимоги до майбутнього актора-вокаліста – режим харчування, режим прогулянок, «здоровий» сон, нервово-психічний стан співака. Значення та вплив занять спортом, фізкультура.	5	щотижня
Практичне заняття 11	Тема 11. Основні правила особистої гігієни співака. Гігієна голосу – як одна з професійних ознак співака.	4	щотижня
Практичне заняття 12	Тема 12. Профілактика захворювань органів звукоутворення. Загальні засоби профілактики. Вправи для дихання.	5	щотижня/ 1 раз на 2 тижні /тиждень 1
Самостійна робота 1	<i>Тема 1. Голос та його якості.</i> 1. Вокальна підготовка - процес становлення та вдосконалення вокального голосу. 2. Оволодіння вокально-технічними навичками. 3. Формування вмінь передачі художньо-сценічного образу вокального твору.	11	щотижня
Самостійна робота 2	<i>Тема 2.Резонатори вокального голосу.</i> 1. Формування звуку. 2. Показник діапазону вокального голосу 3. Вокальне дихання.	11	щотижня
Самостійна робота 3	<i>Тема 4. Нейрофізіологічна роль органів почуття у процесі співу.</i> 1. Резонансна теорія мистецтва співу. 2. Нейрохроноксична теорія фонації. 3.Захисна функція роботи голосових резонаторів у співі.	11	щотижня
Самостійна робота 4	<i>Тема 6. Одночасність та єдність розвитку всіх якостей співака.</i>	11	щотижня

	1. Джерело звукової енергії. 2. Джерело виникнення звукових коливань. 3. Артикуляційний апарат		
Самостійна робота 5	<i>Тема 8. Становлення вокально-педагогічних шкіл Італії XVII-XIX століть</i> 1. Визначення поняття “вокальної школи” 2. Перші вокальні праці	11	щотижня
Самостійна робота 6	<i>Тема 9. Формування вокально-педагогічної школи України XIX-XX століть.</i> 1. Передумови становлення вокальної школи України. 2. Представники та їх вчення. 3. Основні вимоги вокально-педагогічної школи України	11	щотижня
Самостійна робота 7	<i>Тема 13. Роль свідомості при формування голосу.</i> 1. “Вокальний голос як професійний інструмент” майбутнього актора. 2. Тембральні характеристики, діапазон (звуковисотний об’єм), сила (динаміка), атаку звука (навички).	11	щотижня
Самостійна робота 8	<i>Тема 14. Вокально-технічні вправи, як засіб формування вокально-технічних навичок.</i> 1. Створення повноцінного «інструмента» - вокального голосу актора. 2. Співочий голос – результат відповідних м’язових пристосувань.	11	щотижня
Самостійна робота 9	<i>Тема 16. Профілактика захворювань органів звукоутворення.</i> 1. Гігієна голосу – як одна з професійних ознак співака-актора. 2. Загальні засоби профілактики. 3. Вправи для дихання.	11	щотижня

5. Види і зміст контрольних заходів

№ Змістов ного моду ля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усьог о балів
1	Презентація науково-практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу.	Тема 2. Резонатори вокального голосу Тема 3. Вокальне дихання. <i>Вимоги до оформлення:</i> Перезентація у форматі PowerPoint із застосування відео /аудіо прикладів	Повністю розкрито зміст теми - 7б; Розкрито зміст частково - 5б; Зміст подано не коректно, немає відео/аудіо прикладів - 3б; Завдання не виконано - 0б.	7
2	Презентація науково-практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу.	Тема 4. Нейрофізіологічна роль органів почуття у процесі співу Тема 5. Органи звукоутворення, їх роль у співі <i>Вимоги до оформлення:</i> Перезентація у форматі PowerPoint із застосування відео /аудіо прикладів	Повністю розкрито зміст теми - 7б; Розкрито зміст частково - 5б; Зміст подано не коректно, немає відео/аудіо прикладів - 3б; Завдання не виконано - 0б.	7
3	Практична робота за темою розділу	Тема 7. Елементи музичної мови. <i>Вимоги до оформлення:</i> в нотному зошиті виконати практичну роботу: побудова від звуку, в тональності; інтонування музичного прикладу; знання правил з поточних понять	Практична робота виконана без помилок - 8б; Практична робота виконана із незначними помилками - 5б; Практична робота виконано частково -	8

			36. Практична робота не виконана - 0б.	
4	Презентація науково-практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу.	Тема 8. Становлення вокально-педагогічних шкіл Італії 17-19 століть. Тема 9. Формування вокально-педагогічної школи України XIX-XX століть. Тема 10. Європейські школи співу, основні положення. Винаходи. <i>Вимоги до оформлення:</i> Перезентація у форматі PoverPoint із застосування відео /аудіо прикладів	Повністю розкрито зміст теми - 7б; Розкрито зміст частково - 5б; Зміст подано не коректно, немає відео/аудіо прикладів - 3б; Завдання не виконано - 0б.	7
5	Практична робота за темою розділу	Тема 11. Засоби музичної виразності <i>Вимоги до оформлення:</i> в нотному зошиті виконати практичну роботу: побудова від звуку, в тональності; інтонування музичного прикладу; знання правил з поточних понять	Практична робота виконана без помилок - 9б; Практична робота виконана із незначними помилками - 6б; Практична робота виконано частково - 3б. Практична робота не виконана - 0б.	9
6	Презентація науково-практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу.	Тема 12. Відчуття та сприйняття. Тема 13. Роль свідомості при формуванні голосу Тема 14. Вокально-технічні вправи, як засіб формування вокально-технічних навичок <i>Вимоги до оформлення:</i> Перезентація у форматі	Повністю розкрито зміст теми - 7б; Розкрито зміст частково - 5б; Зміст подано не коректно, немає відео/аудіо прикладів - 3б; Завдання не	7

		PoverPoint із застосування відео /аудіо прикладів	виконано - 0б.	
7	Презентація науково-практичного завдання на вибір студента у межах проблематики курсу.	Тема 15. Загально-гігієнічні вимоги. Основні правила особистої гігієни. Тема 16. Профілактика захвлювань органів звукоутворення. <i>Вимоги до оформлення:</i> Перезентація у форматі PoverPoint із застосування відео /аудіо прикладів	Повністю розкрито зміст теми - 7б; Розкрито зміст частково - 5б; Зміст подано не коректно, немає відео/аудіо прикладів - 3б; Завдання не виконано - 0б.	7
8	Практична робота за темою розділу	Тема 17. Форми музичних творів <i>Вимоги до оформлення:</i> в нотному зошиті виконати практичну роботу: побудова від звуку, в тональності; інтонування музичного прикладу; знання правил з поточних понять	Практична робота виконана без помилок - 8б; Практична робота виконана із незначними помилками - 5б; Практична робота виконано частково - 3б. Практична робота не виконана - 0б.	8
Усього балів за ЗМ				60

Підсумковий контроль

форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5

<p>залік</p>	<p>Теоретичне завдання - усна відповідь на три питання з проблематики курсу</p>	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вокальне мистецтво України й сьогодення. Представники вокально-педагогічних шкіл 18-20 століть. 2. Значення приголосних звуків при формуванні вокально-технічних навичок. 3. Надати характеристику сценічних жанрів: опера, оперета, музична комедія та мюзикл. 4. Самостійна робота, її значення та організація. 5. Романс – жанр камерної вокальної музики. 6. Вокальний голос, як професійний інструмент актора музично-драматичного театру. Якісні характеристики 7. Становлення вокально-педагогічних шкіл Франції 18-20 століть. Представники. 8. Видатні вокальні викладачі – М.Глінка, О.Варламов. Їх методичні принципи формування вокального голосу. 9. Гігієна голосу та профілактика професійних захворювань. 10. Жанри вокальної музики. 11. Класифікація вокальних голосів, їх характеристика та діапазони. Персоналії. 12. Дати характеристику голосних у співі. Поняття вокалізації. 13. Європейські вокально-педагогічні школи Італії 17-20 століть. Представники. 14. Технічні вправи. Розспів. Навести приклади. 15. Оперне мистецтво як вид мистецтва. Персоналії оперного жанру та їх значення у реформуванні опери. 16. Значення дикції та артикуляції при формуванні вокально-технічних навичок. 	<p>Знання теоретичного матеріалу в повному обсязі - 20б;</p> <p>Знання теоретичного матеріалу із незначними похибками - 15б;</p> <p>Відповідь дана на два з трьох обраних питань - 10б;</p> <p>Відповідь дана на одне з трьох обраних питань - 5 б;</p> <p>Студент не знає теоретичного матеріалу курсу - 0б.</p>	<p>20</p>
---------------------	---	--	---	-----------

		<p>17. Види та типи вокального дихання. Визначити поняття «Опора звуку».</p> <p>18. Вокальне мистецтво, як різновид мистецтва.</p> <p>19. Голосовий апарат вокаліста. Його складові. Якості вокального голосу.</p> <p>20. Вокалізи та їх значення у системі технічного і музичного розвитку співака.</p>		
	Практичне завдання	<p>Оформлення:</p> <p>Побудова на нотному стані нотного зошита та інтонування голосом інтервалів, ладів, акордів;</p> <p>Інтонування заданого музичного прикладу із застосуванням засобів музичної виразності</p>	<p>Практичне завдання виконано в повному обсязі - 20б;</p> <p>Практичне завдання виконано із незначними помилками - 15б;</p> <p>Практичне завдання виконано частково - 10б;</p> <p>Практичне завдання виконано частково та із значними помилками - 5б;</p> <p>Практичне завдання не виконано - 0б.</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контрол				40

Ь				
---	--	--	--	--

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник. Київ: Віпол, 2007. 174 с.
2. Голубєв П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : Музична Україна, 1983. 62 с.
3. Євтушенко Д. Б. Роздуми про голос. Нотатки педагога-вокаліста. Київ : Музична Україна, 1979. 94с.
4. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації. Львів : Літопис, 2007. 43 с.
5. Локарева Г. В., Гринь Л. О. Вокальне мистецтво в професійній підготовці актора музично-драматичного театру: теорія та практика : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2014. 304 с.
6. Флис В., Якубяк Я. Сольфеджіо. Для I - IV класів дитячих музичних шкіл. Київ : Музична Україна, 1982. 196с.

Додаткова:

1. Гозенпуд А. Краткий оперный словарь 2-е издание. Київ: Музична Україна, 1986. 296 с.
2. Гринь Л.О. Теоретико-методичні основи вокальної підготовки майбутніх акторів/ Науково-методичний посібник для студентів спеціальності „Театральне мистецтво” / науковий редактор Г.В. Локарева. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 140 с., ноти.
3. Олексюк О. М., Ткач М. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навч. посіб. Київ : Знання України, 2004. 264 с.
4. Гринь Л. О. Діагностика сформованості вокального голосу майбутнього актора музично-драматичного театру : методичні рекомендації. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 48 с.
5. Гребенюк Н. Є. Формування вокально-виконавських навичок та роль між особистісного спілкування у класі сольного співу : дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.02. Київ : Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1994. 179 с.
6. Ковбасюк А. М. Значення народної пісні в розвитку вокальних навичок співаків. *Молодь і ринок*. 2010. № 3 (62). С. 150–154.
7. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008. 274 с.

Інформаційні ресурси

1. Вокально-виконавська творчість. URL: <http://disser.com.ua/contents/18832>. (дата звернення 01.02.2025)
2. Розвиток особистості співака. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc.../3.pdf> (дата звернення 01.02.2025)
3. Вокальне мистецтво: історія та сучасність. URL: http://solospiv.com/.../Naukovi_zbirky_24.pdf (дата звернення 01.02.2025)
4. Теорія та методика співацького голосоутворення. URL: <http://ib.mdpu.org.ua/e-book/hor/tema5.htm> (дата звернення 01.02.2025)
5. Особливості співу акторів драми. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/download> (дата звернення 01.02.2025)
6. Таємниці співака URL : <https://day.kyiv.ua/kultura> (дата звернення 01.02.2025)
7. Селін Діон між минулим і майбутнім. URL: <https://informer.ua/nayvi...> (дата звернення 01.02.2025)
8. Історія вокального мистецтва URL: <https://chtyvo.org.ua> (дата звернення 01.02.2025)
9. Сучасні вокальні техніки та методики їх вивчення URL: <http://www.aphn-journal.in.ua> (дата звернення 01.02.2025)
10. Заснування школи імені М.В.Лисенко URL: <https://lysenko-school.org> (дата звернення 01.02.2025)

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. За необхідності заняття можуть проводитися у очно-дистанційній формі, коли частина слухачів, що не можуть в цей день бути присутніми в аудиторії, приєднуються через зоом і беруть активну участь у заняттях. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

З метою формування відповідального ставлення до наукової діяльності та оприлюднення її результатів усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck, результати перевірки аналізуються викладачем під час оцінювання роботи. Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату або інших форм академічної недоброчесності, до розгляду не приймаються і **відхиляються без права перескладання**. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі СЕЗН Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Планове спілкування викладача зі студентами відбувається згідно розкладу під час аудиторних занять та щотижневих консультацій викладача. За необхідністю воно може відбуватися на платформі зом. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для індивідуальних питань використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний
за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення

конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):

<http://sites.znu.edu.ua/confucius>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Теорія вокальної педагогіки

